

Complexnummer: 524299

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Zuidewijk Spick

Aantal complexonderdelen

6

Monumentnummers van complexonderdelen

524300, 524304, 524361, 524380, 524381, 528924

Woonplaats

Swalmen

Gemeente

Roermond

Provincie

Limburg

Locatie van het hoofdoject

Raaystraat 1 A, 6071 NC te Swalmen

Complexomschrijving

Omschrijving complex

De historische buitenplaats Zuidewijk Spick is in feite een grote boerderij op de bekende Limburgse castellum-plattegrond; een parkaanleg van grote allure ontbreekt; wel zijn er een moestuin en een wandelbos ("doolhof" genaamd). Zuidewijk Spick is, evenals het verder noordelijk gelegen kasteel Hillenraad, gelegen in een oude Maasbedding, een in de regel weinig geschikte locatie voor bewoning, met uitzondering van kasteelplaatsen en vestiging van watermolens; Zuidewijk Spick vormt zo'n uitzondering. Als landadellijk agrarisch complex is het zeer karakteristiek en indrukwekkend; helaas doen twee recent gebouwde schuren ten zuiden van het complex afbreuk aan de visuele beleving. Onder het maaiveld bevinden zich naar alle zekerheid oudheidkundige restanten, bijvoorbeeld aan de Raaystraat, bij de toegangsbrug tot de historische buitenplaats Zuidewijk Spick, waar ondergronds de bakstenen fundering van het oude poortgebouw is aangetroffen. Het complex ligt ten zuiden van Boukoul in de flauwe bocht van de Raaystraat en de weg naar het gehucht Maalbroek en wordt begrensd door eigen agrarische terreinen. Het complex bestaat uit: KASTEELBOERDERIJ (1), PARKAANLEG (2), BIJGEBOUWEN (3), MUUR met POORT (4), TOEGANGSBRUG (5), TWEE BAKSTENEN HEKPIJLERS (6).

Op de bij de registeromschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De historische buitenplaats Zuidewijk Spick is van algemeen cultuurhistorisch belang vanwege de ouderdom, zowel onder als boven het maaiveld, en als belangrijk voorbeeld van een oude Limburgse herenboerderij in een vrijwel ongestoorde rurale setting. Zoals reeds gemeld wordt een en ander verstoord door twee in 1996 gebouwde grote schuren; de schuren staan net ten zuiden van de historische buitenplaats Zuidewijk Spick. De twee bakstenen hekpijlers aan de zijde van de Raaystraat, nabij de brug, dateren uit 1967 en genieten geen bescherming ingevolge de Monumentenwet 1988.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 524300

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	14 februari 2005
Kadaster deel/nr	82651/38

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Swalmen	Roermond	Limburg

Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Raaystraat	1 A	A		6071 NC	Swalmen		
Raaystraat	1 B	B		6071 NC	Swalmen		
Raaystraat	1			6071 NC	Swalmen		

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Swalmen	L			266
Swalmen	L			265
Swalmen	L			212

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1:

KASTEELBOERDERIJ bestaande uit een hoog herenhuis onder een schilddak (grijze pannen), XVIII met mogelijk ouder muurwerk uit XVII, vormt met de aansluitende boerderij en dienstgebouwen een rechthoekig omgracht complex, XVIII, met binnenplaats, die bestaast is met veldkeien, XVIII; aan de tuinzijde is de binnenplaats gesloten door een muur met poort (zie onderdeel 4). De kasteelboerderij beslaat het meest westelijke deel van het eiland, dat door de rechthoekige gracht omsloten is, deze gracht is ten dele gedempt; het oostelijk deel van het terrein op dit eiland wordt ingenomen door de moestuin. De ingangsvleugel van de kasteelboerderij (i.e. de westvleugel) heeft een iets hogere poort onder een tentdak (lei), bekroond door een zeskantige lantaarn. Tegen de korte zuidgevel van het herenhuis een driezijdig gesloten kapel met helmvormig dak (lei). Alle gebouwen in baksteen, vernieuwde houten achtruits vensters, dakkapellen met leien gedekt. Inwendig onder meer een trap met balusterleuning en twee zalen met muurschildering, XIXa. In de kapel een barok altaar, XVIIIa; de koepel heeft een beschildering, XIXc.

Waardering

De KASTEELBOERDERIJ is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- wegens de architectuur- en bouwhistorische betekenis;
- vanwege de karakteristieke architectuur en plattegrond;
- als vervaardigd en monumentaal hoofdaccent van de historische buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Monumentnummer*: 524304

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 februari 2005
Kadaster deel/nr 82650/171

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Swalmen		Roermond		Limburg			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Raaystraat	3			6071 NC	Swalmen	Bij	
Raaystraat	1 A	A		6071 NC	Swalmen	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Swalmen		L				405	
Swalmen		L				415	
Swalmen		L				414	
Swalmen		L				265	
Swalmen		L				267	
Swalmen		L				213	
Swalmen		L				268	
Swalmen		L				211	
Swalmen		D				3292	
Swalmen		L				243	
Swalmen		L				189	
Swalmen		L				242	
Swalmen		L				241	
Swalmen		L				266	
Swalmen		D				2087	
Swalmen		L				188	
Swalmen		D				3285	
Swalmen		D				3272	
Swalmen		L				227	
Swalmen		L				244	
Swalmen		L				212	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Swalmen	L			245
Swalmen	D			3467
Swalmen	L			225

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 2:

PARKAANLEG, bestaande uit a. moestuin; b. wandelbos met stuw in de Rougebeek of Blankwaterlossing; c. elzenbroekbosje met een rij populieren; d. voorplein en erf; e. voormalige karpervijver.

ad a.: de moestuin ligt op het eiland ten oosten van de kasteelboerderij en is alleen toegankelijk via een poort in de muur, die de binnenplaats afsluit; ook vanuit het huis kan de tuin betreden worden; aan noord-, oost- en zuidzijde wordt de tuin begrensd door de gracht. Aan de zuidzijde van de gracht loopt een herkenbaar dijklichaam waarop een "laantje" met beukenbeplanting. De tuin is door een padenkruis in vier compartimenten verdeeld, waarschijnlijk daterend uit de tweede helft van de 19de eeuw; van oudere beplantingen resteren o.m. twee perenbomen enkele fruitbomen en oude buxushaag langs het middenpad; vlak bij het huis staat een markante hoge spar. De paden zijn niet verhard. Tussen kasteelboerderij en moestuin liep een (inmiddels gedempte) gracht terwijl de poorttoegang naar de moestuin van een (inmiddels verdwenen) ophaalbrug was voorzien. Het bakstenen schuurtje midden in de tuin behoort niet tot de beschermde onderdelen, hetzelfde geldt voor het houten tuinhuis uit 1990.

ad b.: het wandelbos, "doolhof" genoemd, ligt aan de noordkant van de Raaystraat op het punt waar deze straat via een flauwe bocht overgaat in de weg naar Maalbroek; het is ongeveer 1.5 hectare groot en is waarschijnlijk in de eerste helft van de 19de eeuw aangelegd; een eenvoudig rondgaand padenpatroon en een drieland zijn nog vaag te herkennen. Er staat voornamelijk opgaand oud loofhout, waaronder eik, beuk, acacia, berk, linde, tamme kastanje en paardekastanje. Fraai geboomte op de steilrand wekt de indruk van een laanbeplanting. Door het bos stroomt de Rougebeek of Blankwaterlossing, deze waterloop met stuw voorziet de gracht van de historische buitenplaats Zuidewijk Spick van water. De waterscheiding tussen Roermond (zuid) en Swalmen (noord) ligt op deze plaats. Er is enige geaccidenteertheid en op de overgang naar de oostelijk en hoger gelegen es is een steilrand van enkele meters.

ad c.: het elzenbroekbosje met een rij populieren behoort strikt genomen niet tot de parkaanleg; het is gerangschikt als overgang tussen het wandelbos en de rest van het complex. Het betreft een moerassig gebiedje van ongeveer 1 ha. beplant met elzen waartussen enkele oude bomen herkenbaar zijn die mogelijk deel hebben uitgemaakt van een laantje langs een (inmiddels verdwenen) dam. Het elzenbroekbosje met oude bomen ligt direct ten oosten van de moestuin buiten de gracht, in de oksel van de reeds hierboven genoemde flauwe bocht in de weg en wordt doorsneden met enkele rechte waterlopen.

ad d.: het voorplein en erf liggen ten westen van de kasteelboerderij; aan de noordzijde wordt het geheel begrensd door de noordelijke poot van een L-vormig stuk gracht langs de Raaystraat, aan de westzijde door de westpoot van deze gracht en aan de zuidkant door de boerderij en de remise (zie onderdeel 3). Vanaf de Raaystraat betreedt men het voorplein via een dam; de poort op de dam (twee bakstenen pijlers) dateert uit 1964 en valt derhalve buiten de bescherming. Het voorplein heeft een puinverharding. Het erf heeft deels een moderne tuininvulling.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ad e.: de voormalige karpervijver ligt ten noord-oosten van het hoofdgebouw en wel ten oosten van de weg met de naam Boven Boukoul, ten noorden van de Raaystraat en wordt aan de oostzijde begrensd door een in noord-zuidrichting lopend dijklichaam. De voormalige karpervijver dateert in oorsprong uit circa 1800 en werd omstreeks het jaar 1900 gedempt.

Waardering

De PARKAANLEG van de historische buitenplaats Zuidewijk Spick vertegenwoordigt het algemeen belang wegens:

- de ouderdom;
- de oorspronkelijke moestuinindeling;
- de rudimenten van de voormalige karpervijver;
- de landschappelijk-visuele waarden en - als wezenlijk cultuurhistorisch onderdeel van het complex en - wegens de historische belevings- en ervaringswaarden die in de parkaanleg besloten liggen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 524361

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 februari 2005
Kadaster deel/nr 82648/42

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Swalmen	Roermond	Limburg

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Swalmen	L			211
Swalmen	L			267
Swalmen	L			268

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 3

BIJGEBOUWEN, zijnde de boerderij (a) en de remise (b) welke met elkaar verbonden zijn door een poort (c); dit ensemble ligt ten westen van de kasteelboerderij.

ad a.: rechthoekig gebouw met mansardekap (grijze pannen), XVIII; het woongedeelte aan de westkant; de erfzijde van het bakstenen gebouw is wit gekalkt; aanbouw onder lessenaarsdak, die dienst doet als koeienstal, tegen de zuidgevel van de boerderij is van ondergeschikt monumentaal belang en dateert uit omstreeks 1965. De gracht achter de boerderij is ten dele gedempt.

ad b.: klein rechthoekig bakstenen gebouw, remise, met mansardekap (grijze pannen), waarin paardenstallen en ruimte voor één koets; XVIII; de oostelijke langzijde staat in de gracht; aan de korte achterzijde loopt de mansardekap over in een lessenaarsdak.

ad c.: de bakstenen poort heeft een laag schilddak met grijze pannen en een doorgang met een afgeplatte toeg; in 1996 gerestaureerd.

Waardering

De BIJGEBOUWEN zijn van algemeen belang wegens:

- de ouderdom;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- de historische en functionele betrokkenheid op de historische buitenplaats Zuidewijk Spick;
- vanwege de architectuur- en bouwhistorische betekenis;
- als wezenlijk cultuurhistorisch onderdeel van het complex.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Bijgebouw

Monumentnummer*: 524380

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 februari 2005
Kadaster deel/nr 82646/192

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*				
Swalmen		Roermond		Limburg				
Straat*		Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Raaystraat		1			6071 NC	Swalmen	Bij	
Raaystraat		3			6071 NC	Swalmen	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*		Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Swalmen		L						265

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 4

MUUR met POORT, XVIII; scheiding tussen moestuin en binnenplaats, baksteen. Boven de ronde poort verhoogt de muur zich in een min of meer driehoekige vorm met licht gebogen zijden waarop vijf vierkante pinakels staan (ook baksteen) met bolvormige bekroningen.

Waardering

De MUUR met POORT is van algemeen belang wegens:

- de ouderdom;
- vanwege de architectuur van de poort;
- als bouwkundig en cultuurhistorisch onderdeel van het complex;
- de historische en functionele betrokkenheid op de historische buitenplaats Zuidewijk Spick, met name als geleedende en (erf)scheidende elementen.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinmuur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 524381

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 februari 2005
Kadaster deel/nr 82646/176

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Swalmen		Roermond		Limburg			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Raaystraat	1			6071 NC	Swalmen	Bij	
Raaystraat	3			6071 NC	Swalmen	Bij	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Swalmen		L				212	

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 5

TOEGANGSBRUG tot de binnenplaats vanaf het voorplein, volgens sluitsteen in een van beide bogen in 1848 gerealiseerd (ter vervanging van een ophaalbrug); bouwkundig verbonden met de westvleugel van de kasteelboerderij; baksteen met twee bogen; lage borstwering met hardstenen dekplaten.

Waardering

De TOEGANGSBRUG is van algemeen belang wegens:

- de ouderdom;
- de karakteristieke verschijningsvorm en constructie;
- de historische en functionele betrokkenheid op de historische buitenplaats Zuidewijk Spick.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Toegangsbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 528924

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 februari 2005
Kadaster deel/nr 82820/104

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Swalmen Roermond Limburg

Locatiennaam Locatieomschrijving
Boukoul

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Swalmen L 267

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 6

TWEE BAKSTENEN HEKPIJLERS, ten zuiden van de boerderij, voorzien van gecementeerde pyramidevormige mutsen, elk met twee ijzeren hekduimen en anti-aanrijdstenen tegen de binnenzijde. Datering: XIXB.

Waardering

De TWEE BAKSTENEN HEKPIJLERS ten zuiden van de boerderij vertegenwoordigen het algemeen belang op basis van:

- de ouderdom;
- de karakteristieke verschijningsvorm;
- de functionele betrokkenheid op de historische buitenplaats Zuidewijk Spick.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument